РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на финансите

X

Изх. №
София

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

ОТ

ГЪЛЪБ ДОНЕВ – ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление на

Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

- **Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт**

С посоченият проект се предлагат изменения и допълнения в три нормативни акта на Министерския съвет, приложими по отношение на изпълнението и управлението на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) и разходването във връзка с това на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ):

1. Постановление № 80 на Министерския съвет от 2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (обн., ДВ, бр. 36 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 47 от 2023 г. и бр. 10 от 2026 г.)(ПМС № 80/2022 г.);
2. Постановление № 114 на Министерския съвет от 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост (обн., ДВ, бр. 43 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 70 от 2022 г., бр. 47 от 2023 г., бр. 27 от 2024 г., бр. 74 от 2025 г. и бр. 10 от 2026 г.)(ПМС № 114/2022 г.), и
3. Постановление № 157 на Министерския съвет от 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции (обн., ДВ, бр. 54 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 70 и 85 от 2022 г., бр. 47 и 63 от 2023 г., бр. 27 и бр. 64 от 2024 г., бр. 74, попр., бр. 75, и бр. 114 от 2025 г., бр. 10 и 45 от 2026 г.)(ПМС № 157/2022 г.).

В разпоредби от ПМС № 80/2022 г. и ПМС № 114/2022 г. е налице препращане към Закона за противодействие на корупцията, отм., ДВ, бр. 16 от 10.02.2026 г. В сила от 5.06.2026 г. е Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (Обн., ДВ, бр. 51 от 5.06.2026 г.), който регламентира дефинициите за конфликт на интереси, частен интерес, облага и свързани лица. В допълнение в ПМС № 114/2022 г. и ПМС № 157/2022 г. е налице препращане към разпоредби от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012. Последният е заменен от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ, L 2024/2509 от 26 септември 2024).

В съответствие с чл. 22, параграф 1 от Регламента (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (Регламента (ЕС) 2021/241) при изпълнението на МВУ държавите членки предприемат всички подходящи мерки, за да защитават финансовите интереси на ЕС и за да гарантират, че използването на средствата във връзка с мерките, получаващи подкрепа от МВУ, е съобразено с приложимото право на ЕС и с националното право, по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция и конфликти на интереси. Предвид посоченото, с оглед прилагането на ефективни мерки за защита на финансовите интереси при ангажирането и разходването на публичен финансов ресурс

с източник средства от Европейския съюз и националния бюджет, е необходимо да бъдат извършени изменения в посочените по-горе актове, за да се осигури съответствия с приложимото национално и европейско право.

С Известие на Комисията C/2026/2614 в Официален вестник на ЕС на 4.05.2026 г. са публикувани Насоки за държавите членки относно оперативните аспекти, свързани с последната фаза и приключването на Механизма за възстановяване и устойчивост (Насоки на ЕК за приключване). С Насоките на ЕК за приключване на държавите членки се предоставя информация за последните стъпки от изпълнението на МВУ до края на 2026 г. и за приложимите процедури и задължения след 2026 г. С тях се изясняват продължаващите задължения на държавите членки по отношение на мониторинга, контрола, одита и съхраняването на данни след 2026 г. и се предвиждат крайни дати за задълженията за докладване, свързани с МВУ.

Предвид посоченото е необходимо в ПМС № 157/2022 г. да бъдат нормативно регламентирани конкретни задължения на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ във връзка с приключването на МВУ, като се отчита функционалната им компетентност.

В тази връзка в съответствие с Насоките на ЕК за приключване и с Приложение IV към чл. 14 от Споразумението за финансиране по Механизма за възстановяване и устойчивост между Комисията и Република България, подписано на 4 юли 2022 г., ратифицирано със закон, обн. ДВ, бр. 57 от 2022 г., дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите се определя за единно звено за контакт след приключване изпълнението на ПВУ, което осъществява комуникация с ЕК и други служби и институции на ЕС относно въпроси, касаещи ПВУ. Като централен орган на изпълнителната власт и с оглед отговорностите му по УПМСНА, и тъй като основно реформите по ПВУ се свързват с приемането на национално законодателство и реализирането на политики посредством актове на Министерския съвет, на заместник министър-председателят по чл. 5, ал. 4 от УПМСНА се определят функциите да организира и координира тяхното наблюдение и осигуряване на устойчивост. Същите отговорности, но по отношение на инвестициите се вменяват на съответните структури за наблюдение и докладване и крайните получатели, отговорни за тяхното изпълнение. Във връзка с предвидените в Насоките на ЕК за приключване изисквания за докладване от държавите членки след 2026 г., задълженията за това са разпределени между органи и структури, ангажирани в отделни аспекти от изпълнението на ПВУ, в зависимост от техните компетенции. Така дирекция "Европейски въпроси и политики" в Министерството на финансите се определя да отговаря за докладване относно общите показатели в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2021/2106 в рамките на европейския семестър, като следва да представи окончателно докладване през февруари 2028 г. От своя страна, като звено, което изгражда, развива, управлява и поддържа Единния информационен портал за обща информация за изпълнението и управлението на средствата от ЕС, а съгласно чл. 5, ал. 6, т. 8 от ПМС № 157/2022 г. отговаря за администрирането, поддръжката и надграждането на Информационната система за МВУ, на дирекция "Централно координационно звено" в администрацията на Министерския съвет се определят две нови функции във връзка с изискванията на Насоките на ЕК за приключване: осигуряване на поддържането и достъпа до данните по чл. 22, параграф 2, буква "г" на Регламент (ЕС) 2021/241 и актуализирането и поддържането на данните за 100-те крайни получатели на най-голямо финансиране за изпълнението на ПВУ и тяхното окончателно докладване към ЕК през април 2028 г.

Задълженията на държавите членки за защита на финансовите интереси на ЕС следва да продължат да се изпълняват и след 2026 г. в съответствие с Регламент (ЕС,

Евратом) 2024/2509 и чл. 12 от Споразумението за финансиране по Механизма за възстановяване и устойчивост между Комисията и Република България. В тази връзка в ПМС № 157/2022 г. се допълват изрични ангажименти на структурите за наблюдение и докладване и крайните получатели. Съгласно Насоките на ЕК за приключване тези ангажименти следва да се изпълняват поне до 31 декември 2031 г.

В периода на изпълнение на ПВУ държавите членки докладват на ЕК за (предполагаеми) нередности чрез декларациите за управление и обобщенията на одитите, които придружават исканията за плащане. След последното искане за плащане, няма да бъдат подавани повече декларации за управление. Поради това, в контекста на защитата на финансовите интереси на ЕС и в съответствие с Насоките на ЕК за приключване, за да се гарантира, че (предполагаемите) нередности продължава да се докладват след подаването на последното искане за плащане, ЕК приканва държавите членки да използват за тази цел системата за управление на нередностите (IMS). С оглед на посоченото, в съответствие с чл. 85б, ал. 2 от Правилника за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи на дирекция "Защита на финансовите интереси на Европейския съюз" (АФКОС) са определени ангажименти относно докладването на нередности. Допълнени са нови разпоредби, касаещи задълженията относно превенция, установяване, докладване и коригиране на случаи на конфликт на интереси, корупция, измама и двойно финансиране и възстановяване на неправомерно получени средства от крайните получатели, продължаващи след изпълнението на инвестициите и тяхното отчитане.

В Насоките на ЕК за приключване изрично се посочва, че държавите членки трябва да гарантират адекватността на съществуващите структури за съответните им функции след 2026 г. С оглед на гореизложеното чрез преходни разпоредби в ПМС № 157/2022 г. се регламентира ангажимент в съответните срокове ръководителите на ведомствата и организациите, в рамките на които е определена структура за наблюдение и докладване, да създадат организация за изпълнение и приключване на задълженията и отговорностите по ПВУ, както и необходимостта от поддържането на административен капацитет за изпълнение на конкретно посочени такива.

Също така в част от споразуменията по чл. 4а, ал. 1 от ПМС № 157/2022 г. като срок за изпълнение и отчитане на инвестициите е посочена конкретна дата, докато съгласно Приложението към Решение за изпълнение на Съвета за изменение на Решението за изпълнение от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България (8819/26 ADD 1) графикът за приключване на етапите и целите е ориентировъчен и той се определя от подаването на искането за плащане, в което съответния етап или цел трябва да бъдат отчетени. Предвид посоченото и за да бъде дадена възможност за точно и пълно изпълнение на етапите и целите по инвестициите от ПВУ, включени в пето искане за плащане, в ПМС № 157/2022 г. следва да бъде определен като краен срок за изпълнение, проверка и отчитане на етапите и целите по инвестициите срока за завършване на изпълнението на етапите и целите по инвестициите съгласно Регламента (ЕС) 2021/241 – 31.08.2026 г.

В допълнение с Решение № 457 на Министерския съвет от 11.06.2026 г. е одобрен проект за изменение на ПВУ и е възложено на заместник министър-председателя по чл. 5, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация да проведе преговорите по проекта с Европейската комисия. С проекта в ПВУ са добавени две нови инвестиции с отговорни институции Агенция „Митници“ и Национална агенция за приходите. В тази връзка е необходимо да бъде извършено допълнение в Приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т. 3 от ПМС 157/2022 г.

- **Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт**

С настоящият проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет се осигурява:

1. Съответствие на нормативната рамка за изпълнение на ПВУ, а именно ПМС № 80/2022 г., ПМС № 114/2022 г. и ПМС № 157/2022 г., с приложимото право на ЕС и с националното право и изпълнение на ангажимента на държавата съгласно чл. 22 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския Парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост. Осигуряват се гаранции, че използването на средствата във връзка с мерките, получаващи подкрепа от Механизма, е съобразено с приложимото право на ЕС и с националното право, по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция и конфликти на интереси.

2. Регламентиране в съответствие с Насоките на ЕК за приключване на МВУ на задълженията за мониторинг, контрол, одит и съхранение на данни след 2026 г., предвидените крайни дати за задълженията за докладване и ангажимента за поддържане на административен капацитет за изпълнение и приключване на задълженията и отговорностите по ПВУ.

3. Предоставяне на възможност за точно и пълно изпълнение на етапите и целите по инвестициите от ПВУ, включени в пето искане за плащане, чрез определяне като краен срок за изпълнение, проверка и отчитане на етапите и целите по инвестициите срока за завършване на изпълнението съгласно Регламент (ЕС) 2021/241, а именно 31.08.2026 г.

- **Финансови и други средства, необходими за прилагането на проекта на нормативен акт**

Приемането на представения проект на Постановление на Министерския съвет не изисква разходи, трансфери и други плащания, свързани с разходването на бюджетни средства, поради което е изготвена финансова обосновка съгласно образеца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от УПМСНА.

- **Очакваните резултати от прилагането на проекта на нормативен акт**

Резултатите, които се очакват да бъдат постигнати с приемането на предложения проект на акт, са обезпечаване на принципа на добро финансово управление и ефективен контрол на средствата, предоставени от Европейския съюз на Република България по МВУ, както и осигуряване на възможност за изпълнение на ангажиментите на Република България по Плана за възстановяване и устойчивост и съответно получаване на безвъзмездната финансова подкрепа по линия на Механизма. Чрез проекта на акт се осигуряват предпоставки за ефективното и ефикасно разходване на средствата от ЕС, изпълнение на ангажиментите във връзка с приключването на МВУ, както и съответствие с приложимото национално и европейско законодателство.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Проектът на акт е съобразен с правилата за финансово управление и контрол по МВУ, които се определят основно в европейските регламенти, както и с действащото законодателство относно разходването на публични средства, приложимо и по отношение изпълнението на инвестициите и реформите по ПВУ, финансирани от Европейския съюз.

Регламентите на ЕС са пряко приложими в държавите членки, като е допустимо на национално равнище да се приемат нормативни актове, необходими за ефективното им прилагане, какъвто е и предлаганият проект на акт. С предложения проект на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се налага изготвяне на анализ и таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

- **Информация за проведените обществени консултации**

По проекта на постановление е извършена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана от дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет и материалите към него са съгласувани по реда на чл. 32 от УПМСНА, като получените становища, заедно със справката за приетите и неприетите бележки, са приложение към настоящия доклад.

В изпълнение на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове и чл. 85 от УПМСНА по проекта на акт са проведени обществени консултации, като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет от съгласуването на извършената частична предварителна оценка на въздействието, са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни. Причините за съкращаване на срока са оставащия кратък период за изпълнение на ангажиментите по НПВУ, предвид срока на Механизма за възстановяване и устойчивост – 31.08.2026 г. Посочената дата е срока за завършване на изпълнението на етапите и целите по инвестициите съгласно Регламента (ЕС) 2021/241. В част от споразуменията по чл. 4а, ал. 1 от ПМС № 157/2022 г. като срок за изпълнение на инвестициите е посочена конкретна дата, докато съгласно Приложение към Решение за изпълнение на Съвета за изменение на Решението за изпълнение от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България (8819/26 ADD 1) графикът за приключване на етапите и целите е ориентировъчен и той се определя от подаването на искането за плащане, в което съответния етап или цел трябва да бъдат отчетени. С оглед на посоченото е налице необходимост от предприемане на спешни действия за точното и пълно изпълнение етапите и целите по инвестициите от ПВУ, включени в пето искане за плащане.

Получените в посочения срок становища са отразени съгласно приложените справки.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от УПМСНА, предлагам Министерския съвет да разгледа и приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

X

ГЪЛЪБ ДОНЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ